

Nrő. 41.

A' FELS. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Kedden November 18-ik napján
1806-ik éltandóban.

B É T S.

Az ide való Cs. Kir. Udvarnál lévő Francia Cs. első rangú Követhöz *de la Rouchefoucauld* (olv. Rossefokul), ezen folyó Novemb. 12-dik. napján egy Fr. Kurir jöven Berlinből; *Napoleon* Császártól oly parantsolat hozott nékie, hogy minden haladék nélkül oda meenyen t. i. *Berlinbe*; de miért és mi végre? senki sem tudhatja bizonyosan. A' Felső-ges Csász. Udvartól, az itt lévő külföldi Követhektől, és ide való esmerőtől Novemb. 15-ik napján bútsúzott el. Helyette a' már régtől fogva itt múltó Fr. Generalis *Andreossy* teletett Fr. Követté; s' El a' múlt vasárnap dél előtt 11 és 12 órá közt

ment a' Felséges Cs. Kir. Udvarhoz, maga *Creditumának*, az az, meg hitelező levelének bé mutatására. Ez az ujj Követ Ur, mind *Diplomatica* tudományára, mind erköltsi tulajdonságaira nézve igen jeles ifjú embernek tartatik, kinek szolgálatjával, tsak eddig is sok fontos dolgokban élt a' Fr. Császár.

A' külső dolgokra ügyelő Fr. Ministernek *Talleyrándnak* egygyik titoknokja *Durand* Berlinből fontos dolgokra nézve ide küldetvén még most is itt múlat.

* * *

A' Pruszsus Király' Manifestumának további folytatása. *)

Bavariának valósága, következésképen annak a' Német Birodalommal való sok századoktól fogva fennállott egyesülése azon költsönös garancia (érette való jó állas, vagy kezesség felvétel) által meg erősítetett. De három hólnappal azután a' Német

---

*) Megvallom, hogy ennek a' szónak *Manifestum* *Hadhirdetésre* való által fordítása nekem nem tetszhetik, és az én itiletem szerint jobb lenne azt *Had okai kinyilatkoztatásának* nevezni, leg inkább azon okon, mivel az illetén *manifestumokban* azok az okok terjesztetnek a' *Publicum* eleibe, a', mellyek a' meg támadó részt a' fegyver fogásra birták. A' Német nyelv a' Magyaránál mind bővebb, mind pallérozottabb; meg is abban is meg hagyatott ez a' szó *Manifestum*, tehát a' Magy. nyelvben is meg maradhat,

Birodalom alkotmányát a Réuüsi Confederatio, az az, öszve szövetség egészlen fel forgattya, a' Császárt Familiájának régi ékességétől meg fosztya, és mind Baváriát, mind avval együtt más 30 fejedelmeket Frantzia tutorság alá rekeszt. Ennek az igen nevezetes történetnek meg itilhetése vegett, a' végbe ment traktákat avagy alkudozásokat kell elő venni. — Minden trakták felett való jussokkal birnak a' nemzetek, és ha az esküvés szentségével játékot nem üzött volna is Franciaország: még is minden szivet fel borzasztott volna ez a' halhatatlan despotismus. Azokat a' Fejedelmeket, a' kik soha meg nem sertették Francia Országot, felsőségektől meg fosztani, néhány ki választattaknak, a' kik magok is vazallusai a' Francia Kormányzéseknek, vazallusaiává az az örökös szolgálvát tenni, azt az ezerszázéig tartott constitutiót, mellyet a' hosszas szokás, a' régi dicsőséges időknek emlékezete, és olly sok Fejedelmeknek egymás eránt való költsönös egyesülések betessé tett vala — mellynék állandóságáért minden Európai Hatalmasságok, maga Franciaország is sokszor kezeséget vállaltak magokra, egy penne vonással el törteni, a' nélkül, hogy arról a' koronájától meg fosztatott Német Császárnak, az Orosz Birodalomnak, mint a' Német Coalitio tsak minapi kezesének, Prussziának, mint azon egyezés szerzőjének, valamelly jelentés tétetett volna? — Epen nem! Frantzia ország újabb újabb háborút indított, gyűjtögette a' győzedelmeket, néhánkor nagy és emlékezetes változásokat is tett, illy békesség idején való játékokat e' világ soha semlátott. — Azokat a' szerentsélen Fejedelmeket, a' kik e' miatt szenvedtek, valósággal szánta a' Ki-

rály; de épen úgy szánja azokat, a' kik azon szomorú préda által magokat meg vakítottatni engedték, és ha őket szorossan meg itilné, szerentsétlenségeket lelke esmereti ellen öregbitené. Vagy magok által adasának jutalmától meg vakítottván; vagy kénytelen lévén az olly parantsolatoknak engedelmeskedni, mellyek semmi ellentállást nem szenvedhetnek, vagy talán meg tsalattatván, elegendőképen meg vannak új keresményeik és másnak alája lett vettetések által büntetődve, melly épen olly súlyos, mint a' millyen ditsösséges vóltelőbbi állapotjuk; sőt meg érdemlenék, hogy Német Ország a' pálczát felettük el törné. (Ezen szóllás formája, a' hadi itilő szék azon tselekedetétől vette eredetét, melly szerént a' halálra itiltetett ember előtt, egy bototskát két felé törét, 's azt lábai eleibe vetteti.) Talán az a' nemes gondolkozású nemzet, melyhez ők is tartoztak vala annakelőtte, egykor mástól való nem függesének védelmezése végett, minden oldalról fel fog kelni, talán, mondom ő hozzájok is el hat a' háladatosságnak' és betsületnek szava hatni, 's leg alább akkor irtódnai fognak attól a' vas láncztól, mellyet attyokfiainak vérekkal meg kell festeni."

„Nem elég vólt Prussziát ezen kegyetlen uralkokás által meg bántani, hanem azon igyekezett a' Fr. Császár, hogy a' Király személyével is erettesse azt néhány melleleg való körülállásokban. — Az Orániai herczeg lételeért mind a' két Hatalmasság kezességet válalt magára, mivel csak ezen fel tétel alatt esmérte még Hollandiának politica változásait a' Király. Nehány esztendőtol fogva szüntelen várja ez a' herczeg, hogy az ő Prussia és Frantzia Ország költsonös kezességek által jóvá

hagyatott pénzbeli kivanságának elégtétetődjön. Maga a Batava Respublika is hajlandó volt annak elintézésére; de Napoleon Császár meg tiltotta, és sem az ez eránt tétetődött emlékeztetés, sem azon vérség kötelére való ügyelés, melly azon herczeget a Királyhoz tsatolta, sem az a' husszornál többször tett maga ki nyilatkoztatása, hogy kedves sogorának jussait abba hagyni nem főgja, arra elegendők nem voltak, hogy ötet is a' több áldozatok közzé ne vonnyák. Leg elsöben is ötet fosztották meg öseinek örökségeitől. Nyóltz nappal annakelőtte egy levelet küldött hozzá a' Frantzia Császár, mellyben a' szokott forma szerént édes attya halálán való fájdalmat jelentette, 's egyszersmind Familiája örökségeibe való békesség béüléséhez szerentsét kívánt. — Egy sints ezen környülállások közzül, a' melly fontos ne volna, mindenik világos fényt vett az egésze. Klivia Herczeg *Múratnak* adattatott, a' ki mihelyt annak birtokába bé lépett, azonnal az *Esseni*, *Werdeni* és *Elteni* Apatúrságokat hadi népével el foglaltatta olly szin alatt, hogy azok is a' Kliviai Herczegséghez tartoztak annakelőtte, holott egészen új keresmények voltak, és ezek közt és a' néki engedődött tartomány közt, még tsak árnyéka sem vólt az egyesülésnek. Ennek az új herczegnek és nem *Napoleon* Császárnak engedődött *Wézel*, soha elméjébe sem ötlött a' Királynak, hogy a' Rénus mellett lévő utolsó erősségét Francia Ország kezébe adja; meg is mindazáltal, minden az eránt tétetődött ki nyilatkoztatás nélkül egyik Frantzia Osztályhoz kaptoltatott *Wézel* városa.“

„Az Aústriai Monarchia, és a' Fényes Porta akkori birtokaiért a' kezességet költsönös meg egye-

zéssel fel válalták. — Császár *Napoleon* ugyan azt akarta volna, hogy Prusszia ezen kezességnél fogva meg lenne köttetve, mivel oly eszköz volt az az ő kezében, mellyel akként lehetett volna néki bánni, a' mint az ő politikáján kívánta volna, mellynél fogva minden az ő nagyra való vágyódása által okoztatható villongásban áldozatot kívánhatott volna; maga ellenben csak addig tartotta azt meg, míg más utat nem mutatott nékie az ő haszna. — A' Fényes Porta óltalma alatt volt Raguzai Respublika az ő trupjaitól el foglaltattott — *Gradiškát* és *Aquileját* épen azon szin alatt vették el Ausztriától a' Francziák, a' melly alatt a' fellyebb említett három Apaturóságokba, tudniillik az *Essenibe*, *Werdenibe* és *Ellenibe* bé mentek. Minden politikai öszvevetésekben el mellőztetett az a' gondolat, hogy a' Francia Ország által fel állított új Statusok tulajdonképen való értelemben Statusok, és nem Francia tartományok vólnának, mellyeknek felsőségektől való meg fosztatásokra a' St. Cloudi Kabinetnek csak egy szava volt szükséges. Ezt a' nevezetet: *Nagy Ország* találták fel, mely merő vazallusoktól, avagy örökös szolgáktól volt körül vétetve.“

„Illyenképen semmi nyomok nem maradt a' traktáknak; még is mindazáltal illy környülállások közt is zárva tartotta Prusszia a' maga kikötő helyeit Anglia előtt, még is kötelesnek lenni tartotta magát Prusszia. Végtére arról tudósította Eö Kir. Felségét a' Fr. Császár, hogy ő nékie tettett a' Német Birodalmat fel oszlanni, a' Rénusi Conföderatiót, az az, öszve szövekezést fel állítani, és arra unszolta a' Királyt, hogy hasonló öszve szövekezést állitana fel az északi Német Országban,

E' volt az a' gyakorlott, és mindenkor szerentsével eszközöltetett taktika, melyet Fr. Ország minden új feltételeinek végbe vitelek végett azoknak a' Fejedelmi ulvaroknak, a' mellyek akadályoztatására lehettek volna; édesgető eledelgyanánt eleikbe talált. A' Király ugyan az illy öszveszövetkezésről való gondolatnak magánál helyt adott: de nem azért, mintha legkisebb befolyása is lett volna azon tanátsadásnak Eó Felsegénéi; hanem inkább azért, mivel arra kötelezték ötet a' környülállások, és mivel a' Rénusi Confoederatióhoz állott Fejedelmeknek el pártolások miatt az északi Német Statusoknak bátorságokra szükséges volt. — Abba foglalatoskodott ugyan a' Király, de koránt sem olly principiumok szerént, mint a' millyeneket követett vala a' Fr. Császár. Minden áitsösségét abba helyeztette, hogy a' meg maradt Német Statusokat maga zászlója alá gyűjtse, de azonban mindeniknek jussait épségben meg tartsa, és az öszveszövetkezendőknek betsülleteket egymashoz tsatóllya.

(A' többit a' jövő posta napon.)

Hadi Történetek.

A' Frantzia hadi népnek *Berlin* városába való gémenetelek és az azután következett hadi történetek illyeténképpen adattattnak elő a' Bambergi közönséges újság leveleknek 7-ik Novemberi darabjában.

A' Francia Császári hadi seregek, a' már eleve meg tett rendelések szerént *October* 24-ik napján, délbé, *Berlinbe* egész tsendességgel menenek bé. A' lovasságnak előre járó tsapatját, melly lovas vadászokból, lovas ártillériából, és gyalogságból állott, General *Hutin* vezette oda bé. Ezek,

kéttrombitás menvén előttök, a' Berlini Tanátsház előtt sorba állottak, a' midőn hertzeg Hatzfeld, a' bé vezető Fr. vezéreket el fogadván őket a' tanáts gyűlés szobájába bévezette, a' hol az öszve gyűlt Tanáts tagjainak a' szükséges kinyilatkoztatások előadattak. Tsak hamar azután maga Generál *Hül* is megjelenvén ott, hasonlóképpen fogadtatott. Ő tétetett a' Francia hadi népek ott lételek alatt a' város Commendánsává, a' ki leg elsőben is minden Királyi váraknak őrző őrállókat adott, a' fegyveres tárházat, az öntő műhelyt, és több közönséges épületeket katona strázsák által elfoglaltatta, és a' következő napon oda bé menendő Csász. testőrző seregének tápiáltatásokra megkivántatott intézetekről velek, tudnillik a' Város Flóljároiya! beszélgették. — A' Marsal *Davoust* (olvasd Dávu) corpora Wittenbergától Zanán és Lubentwaldon keresztül marsirozott *Berlin* felé, és Octob. 24-ikének estéjén a' várostól nem messze a' vezérlése alatt vólt fegyveres népet hadi rendbe állitván, a' következő napon, 10 órakor délelőtti *Berlin*be bé marsirozott, kinek az oda való Magistratus a' város kapuinak költsait által adta, de ő tudnillik Marsal *Davoust* ott meg nem állapódott, hanem a' városon keresztül menvén, útját az Oderai Frankfurt felé vette.

October 29-ikán Potsdamból Charlottenburgba ment a' Fr. Császár. Ez a' Kir. nyári múlató palota *Berlin*től tsak fél méttföldre fekszik, a' hova mindenütt álló, az az árnyékos uton lehet menni. Ezen nevezetét építőjétől I. Fridrik Pruszsiai Király feleségétől *Sofia Sarlottától* vette. Ottan tartatik az a' ritkaságoknak kabinetuma, melyet néhai II. *Fridrik* Király *Foligno* Fr. Kardinalistól

9000000 livéren vett vala meg. (Nemitt, hanem Potsdám mellett, a' *Sans. Souci*, az az, unalom nélkül való Királyi palotába lakott néhai II. *Fridrik* Király.) A' Fels. Prussziai Király első Adjutánsa *Zastrow* Ur Octob. 27-ikén Küstrinből, a' hol egy-néhány napokig tartózkodott a' Király, a' Fr. Armádia forposztjaihoz érkezvén, délben Charlottenburgba ment a' Császárhoz, a' ki azon napon nagy pompával ment vala bé Berlinbe. A' Charlottenburgi kastélytól fogva a' Berlini rezidentziáig mindenütt parádében állottak a' Fr. seregek. Az ágyúknak sűrű durrogásaik, és a' városi harangoknak zugásaik által adattatott a' Fr. Császár oda való bé menetele a' Publicumnak tudtára. Legelsőben a' Cs. testörző seregének könnyűszerű tsapatja marsirozott, ezt a' Mammelukok, és a' granatíros testörzők követték. A' Császár a' lovas vadász sereg formaruhájában, az az, zöld színübe völt fel öltözve, General *Hulin* Berlin városa mostani Commendánsa, a' Magistratus tagjait, az ott meg maradt Nemeseiket, és azokat a' városi nevezetesebb embereket, a' kik a' Brandenburgi kapúhoz, a' mellyenn t. i. a' Fr. Császár azon városba bé ment, Eő Felségének bé mutatta. Innen a' Királyi várba ment Eő Csász. Felsége, a' hol a' városnak most nevezett agjait újobban bé mutatta General *Hulin* — A' következett estve és éjjel az egész város ki volt világosítva."

Még October 22-ikén députátások küldettek Berlinből és Potsdámából a' Császár eleibe, a' kik meg nyugtató valasszal és olly hiráddal tértenek vissza honnyaikba, hogy majdan bé fognának oda a' Fr. hadi seregek marsirozni — October 27-ikén az Oderai Frankfurtot is el foglalta a' *Darouf*

Marsal vezérlésére bízott 5.ik Francia kis armada, a' következett napon a' Berlinbe bé marsirozott Fr. seregeket meg mustrálta, és azokat a' hadi tiszteket, a' kik a' Jénai ütközetben magokat mások felett meg különböztették, fellyebb való tisztségekre emelte a' Császár."

Berlin városának mostani Commendánsa, a' már sokszor nevezett Generál *Hülin* a' Frantziának oda lett bé menetelek után történt hadi dolgokról 5 bulletint, az az, hadi tudósításokat hirdettetett ottan ki.

Az *elsöt* October 25 ik napján, melly ezeket foglalta magában. A' Berlini Kir. rezidentziának lakosit bizonyossá teszi arról a' kommandírozó Generalis, hogy ő a' tsendességnek fenn tartásáról, és a' jó rendtartásokról minden lehető gondot fog viselni. Minden lakos, a' kinek a' panaszokodásra helyes oka leszen, egész bizodalommal, mehet hozzá. — A' fegyveres polgárok közzül 600 embert fegyverben lehet hagyni, és a' jó rend fenn tartása végett őket a' strászsákra küldeni. Másoknak, a' kik ezen polgári strászák közzé nem tartoznak, ennél fogva világossan parantsoltatik, hogy minden kezek közt lévő fegyvert 24 óra el folyása alatt vigyék a' fegyveres tárba, s adják által az a' végre oda rendeltetett Frantzia tisztnak. Hogyha ez a' parantsolat híven és minden ki fogás nélkül bé nem tellyesítettne; kéntelen lenne a' General Commendans a' lakosoknak házaikat meg vizsgáltni, és azt, a' ki a' maga fegyverét el titkollyá példásképpen meg büntetni. — Minden fegyverre, mely a' parantsolathoz képest a' fegyveres tárba fog vitettetni, egy arra ragasztatandó tzedulára az Urának neve fel irattatik, és ez a' név

27 ő jelenlétében az a' végre készítettett lais'romba fel jegyeztetik. *Költ Berlinben Octob. 26 ikán, 1806-ik esztendőben. A' Császári testörző gyalog Granatiroseknek vezérjek, és Berlin városának Commendánsa P. Hülin.*

A' másodikat October 27 ik napján hirdettette-ki, mely ekkép n vála. „A' város Generalis Commendánsának úgy adatott értésére, hogy néhány rossz gondolkozású emberek azt a' hazug hirt terjesztik ki, hogy fel fog a' város prédáltatni. A' Frantzia katoná örizetnek és a' komandirozó Generálisnak emberségekre bizvást támaszkodhatnak Berlin városának lakosi, 's hitessék el magokkal, hogy minden rendeletlenségek el fognak hárittatni. A' kapuknál vigyázó Fr. tisztek, az ide 's tova járó éjjeli vigyázatok, a' városbeli Adjutánsok, 's ezekkel egyetemben az ide való polcia-meg fogják vigyázóságokat kettőztetni, és mindeat, a' ki a' közönséges tsendességet meg háborítja, el fogják, 's tömlőtzőkre viszik; egyszorsmind azon is kiváltképen való módon fognak iparkodni, hogy az illy tsendesség háborítokat és hazug híreket ki terjesztőket ki nyilatkoztathassák olly véggel, hogy azok katoná itilő szék eleibe vonattattassanak. — A' Commendáns kiváltképen való módon arra kéri a' Magistratust, a' jó polgárokat, és a' nemzeti gárdistákat, hogy igyekezzenek azokat a' rossz gondolkozású embereket ki keresni, és kézbe adni. — *Költ Berlinben, October 27-ik napján, 1806 ban, P. Hülin Ger. Commendáns.*

A' harmadikban, melly, Octob. 29-ikén adattott ki, azt adatta a' Fr. katonaságnak, és s' Berlini lakosoknak tudtokra, hogy e' Bergi nagy herczeg (Marsal Múrat) a' herczeg Hohenlohe corpu-

sát meg előzvé, *Prenslaua* Uckaromarchiának fő városába bé zárta. A' *Lasalle* és *Milhaud* Generálisok könnyüszerü lovassága, a' *Grouchy* és *Beaumont* Generálisok' dragonyos osztályaik, azon Prusszus Corpust olly nagy bátorsággal támadták meg, 's olly szorossan eszközölték a' nevezett nagy Herczeg parantsolatját, hogy annak commandirozó vezérje herczeg *Hohenlohe*, *August Ferdinand* Pr. Királyi herczeg (a' Saalfeldi tsatában meg öletett *Ferdinand* *Lajos* herczeg' testvér öttse) a' Mecklenburg Schwerini herczeg (a' Prussziai Királyné testvér öttse), több Generálisok, 16000 főből álló gyalogság, hat lovas regiment, 45 zászló, 's 64 ágyú Franczia fogságra estek. — A' Weimari herczeg vezérlésére bízott 14000 emberből álló collonét, avagy tsapatot *Soult* Marsal az *Albis* folyó vizétől el metzette. — A' Generál *Blücher* kormánya alatt lévő tsapatnak lehetetlen leszen a' hadi fogságtól meg menekedni. — *August Ferdinand* Prussziai Kir. herczeget, olly feltétel mellett, hogy ő az ellenséggel levelezni nem fög, édes atyának herczeg *Ferdinandnak*, (néhai II. *Fridrik* Király még életben lévő testvér öttének) *Napoleon* Császár vissza küldötre, egyszersmind a' Bergi nagy herczegnek, *Grouchy* és *Beaumont* Generálisoknak, nem különben a' *Lasalle* és *Milhaud* Generálisoknak kormányok alatt lévő könnyü lovasságnak, a' lovasságnak, a' lovas artillérista seregnek, mellyek a' két dragonyos osztállyal öszve kaptsolttatva vóltak, azon selességekre és bátorságokra nézve, melynek ezen tsatában szembe öllő próbáit adták, maga jó terzését ki jelentette. Ezt a' hadi tudósítást a' *Neufchateli* és *Valengia* Herczeg, 's egyszersmind

hadi Minister közlötte Generál Hülinnel a' Berlini Fr. Commendánsal.

A' negyedikben, mely a' múlt October 31-ik napján költ, az iratik meg, hogy a' Generál Milhaud lovas és dragonyos brigadája, October 29-ikén Stettintől a' Prussziai Pomeránia fő városától két mértföldre egy *Pasewalk* nevezetű helység mellett, egy 7000 emberből álló gyalog sereggel, és öt lovas regimentel a' fegyvert le rakatta. Még azon a' napon *Stettin* városa alá ment a' General Lassalle könnyű lovassága, és az oda való Prusszus Kormányozóval capitulatióra lépett. Az ott tártatott számos magazinokon kívül, 160 ágyút nyertek, 's 6000 embert ejtettek hadi fogságra a' Francziák. — A' Blücher Generál vezérlése alatt lévő 8000 emberből álló, és a' Weimári herczeg vezérlésére bízott 10000 emberből álló Prusszus hadi nép az Albis és Odera folyovizek közé vannak zárattatva. A' November 1-ső napján költ ötödik hadi tudósításban a' van le írva, hogy a' Fr. Marsell Lannes corpora 1500 Prusszus pattantyusokat, 's 200 dragonyosokat kényszerített a' fegyvert le rakásra, és 30 ágyút, 's 60 lovas munitiós és proviántos szekeret vett el tőlök. — *Stettin* városába a' Generál Gazan osztály serege küldetett őrizetül; a' Generál Souchet corpora még most is marsban vagyon, és azon iparkodik, hogy a' Weimári herczeg corpusát úgy bé zárja, hogy se ide se tova ne mehessen.

Leg ujjabb Tudósítások.

Moguntziából Novemb. 6-ik napján. A' Francia Császár fő hadi szállásáról éppen most jött ide egy Kurir, olly hir adással, hogy a' Prussziai

Monarchiának leg erősebb vára *Magdeburg*, az azt zárva tartó Fr. hadi népek capitulatio mellett magát fel adta. Ha ez a' hír meg valóságosodik, ismét számos Prusszus katonák estek Fr. fogságba. Illyenképen az Erfurti, Stettini, Spondani, Magdeburgi és Küstrini erősségek csak nem mindenágyúlövés nélkül foglaltattak el.

Ezt bizonyították a' 9-ik Novemberi Norimbergai tudósítások is, mellyek szerint *Stettin* Oct. 29-kén, *Küstrin* pedig Novemb. 2-ik napján foglaltattak el, azokban sem katona őrizet, sem munitió, sem eleség nem lévén elegendő Lehetetlenségek tartotta azt a' Berliini Kir. udvar, hogy olly nagy sebességgel, 's olly rövid idő alatt, a' Prussziai Birodalom szívébe is bé ronthassanak a' Francziák.

Napoleon Császárnak Potsdamba lett meneteléről következőképen írnak a' Párisi Zsurnalisták: „A' mi Fels. Császárunk, *úgymond* *Wittemberg*ából Potsdamba menvén útjában nagy forgószéltől vétetett körül, melly miatt kéntelen volt a' Saxoniai fő Jägermesterhez bé szállani, a' hol egy szép ifjú asszony nevéen nevezte Eő Felségét, mellyenn nagyon álmelkedott, hogy olly helyenn is, a' hol soha sem járt, esméretes legyen. Ez a' szép ifjú személy születésére nézve Egyiptomból való, és egy Francia Armádiánál ott szolgált, de már meg holt Frantzia tiszt özvegye volt, 's három hólnaptól fogva az említett Saxoniai Fő Jägermesternél lakott, a' ki őtet igen jó szível fogadta, 's betsülletessen tartotta. Nyomba 1100 liverből álló penziót rendelt néki *Napoleon* Császár, és hogy árvaságra jutott fiatskajáról is gondot fog viselni, kegyelmessen meg ígérte.

Potsdámába azon a napon, 's abban az órában érkeze r' Császár *Napoleon*, a' mellyben ennek-előtte esztendővel I. *Sándor* Orosz Császár oda ment vala, t. i. *October* 24 ik napján, dél előtt 10 órakor, és azon Királyi várnak azon szobájába szállott is bé, mellyben ama lakott vala. Dél után a' néhai II. *Fridrik* Király lakhelyének a' *Sans-Soucinak*, és az azontúl fekvő ditsösséges palotának szemlélésekre ment, mellyet a' nevezett Prussziai Király a' hét esztendei háború után nagy költséggel építetett vala, es a' mellyet az építő mesterség remek munkájának tartani méltán lehet. Mind a' kettőt ditsösségesnek találta a' Fr. Császár, és mind a' kettő most is azon állapotban van, a' mellyben vólt II. *Fridrik* életében, és halálakor. A' négy farsangi heteket ki vévén, télen nyáron a' kellemétes fekvésű *Sans-Souci* palotában lakott ez a' király, mely noha Potsdántúl egy fél óránira egy erdőskében fekszik; mindazáltal soha senki sem állott ott vigyázatonn nappal, hanem este felé minden nap hatköz katona, és egy alliszt ment oda ki, a' kik az éjjeli vigyázatot meg tévén, viradtakor ismét vissza mentenek Potsdámába. — A' *Sans-Soucin* túl lévő új palotában egész esztendőn által tsak nyólcz napig mulatott az a' nagy Király, a' midőn a' tiszteletére ment a' Királyi familiát meg szokta vendégelni, és ilyenkor igen tsinosan öltözött fel, 's a' lehetőségig mulattatta kedves atyafiait. A' midőn a' szüatelen való foglalatossághoz szokott Király reájok unt, egy udvari pázsit avagy inast küldött hozzájuk ily izennettel: *Ugy hallom ugymond, hogy Berlinbe vissza menni készülnek; azért szerentsés utat kívánok*

nékiek, mellyből a' Fejedelem akaratját a' Kir. hercegek meg értvén, minden tölle való butszuzás nélkül haza mentek.

Híradás.

Egy Magyar imadságos könyv szabadált ki a' múlt esztendőnek a' végén a' Bécsi sajtó alól író papiroson illy rézbe metzettzim alatt: *A' Kereszttyén az Ajtátosságában, írta Bétsben Pater Isaurus Kaputzinus Szerzetbéli Atya* 1805. A' könyv 17 és fel ívből (árkusból) álló, mellyben a' több imadságok és könyörgések mellett az Egyházi Enekek is újak, mellyek mind a' szent titkokat tellyesebben elő adják, mind pedig a' szavak természetesében ejtetnek benne, úgy hogy semnem húzódnak a' hol rövideden, sem meg nem kurtittatnak, a' hol azokat az éneklésben húzni szükség. Minthogy pedig a' Misének, és más némelly Enekekhez a' nótáik az előbényektől különböznek, azért némelly Mélt. Püspök Uraknak kívánságokra azoknak rézbe metzett nótáik is különösen ki adatták. Az imadságos könyvnek az árta 45 kr. a' Nótáké 18 krajtzár.

Találtatik Bécsben Tratner házában *Tandler*; Budán *Diepold*; Pestenn *Kiss* és *Eggenberger*; Pósonban *Schweiger* Könyvtárosoknál, kik azokat Kolosvárra, Egerbe, Székesfejérvárra, Györrre, Weszprémbe és más némelly helyekre' viszik. — Nagyváradon Tiszt. Pater *Emilius* Katechetánál; Szombathelyett Tiszt. *Török* Urnál, a' Sz. Széknek Notáriussánál; Köszögön Tiszt. *Balogh* Káplán Urnál.

(Fél arkus Tóldalékkal.)

D. D. S.